

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 ได้กำหนดประเภทเงินได้ไว้ทั้งสิ้น 8 ประเภท ซึ่งเงินได้ประเภทแรกที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่ต้องเสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใดๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงินทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เหตุที่เงินได้ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (1) นี้มีความสำคัญเพราะมีจำนวนผู้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการจ้างแรงงานนี้เป็นจำนวนมากกว่าเงินได้ประเภทอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท ห้างร้านต่างๆ แรงงานที่ทำงานตามโรงงาน เป็นต้น แต่เนื่องจาก ตามประมวลรัษฎากรไม่ได้มีการให้คำจำกัดความหรือคำนิยามของคำว่าเงินได้ไว้อย่างชัดเจนดังที่กฎหมายของบางประเทศได้ให้คำนิยามของคำว่าเงินได้ไว้ นอกจากนั้น ความตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (1) ซึ่งบัญญัติถึงการจัดเก็บภาษีเงินได้จากการจ้างแรงงานยังไม่สามารถนิยามความหมายของเงินได้จากการจ้างแรงงานไว้อย่างครบถ้วน จึงต้องมีข้อความต่อท้ายว่า เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน สำหรับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงานก็คงไม่ต้องตีความตามความหมายมากนัก เพราะมีความชัดเจนในตัวเองอยู่แล้ว ปัญหา มักจะเกิดจากคำว่า “ประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน” มากกว่า เพราะจะเกิดปัญหาในการตีความกฎหมายว่าอะไรคือประโยชน์ใดๆ ตามความในมาตรา 40 (1) ของประมวลกฎหมายรัษฎากรบ้าง เพราะในการทำงานของลูกจ้างให้แก่ นายจ้างด้วยการใช้ร่างกายแลกกับสินจ้างเป็นการตอบแทนนั้น ลูกจ้างอาจได้รับทั้งที่เป็นตัวเงิน ทรัพย์สิน ประโยชน์ สิทธิ หรือบริการใดๆ จากนายจ้าง ซึ่งส่วนที่ไม่ใช่เงินเดือน ส่วนใหญ่จะเรียกว่าสวัสดิการ โดยเป็นการให้เปล่าแก่พนักงาน หรือต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาก็จะถูกกว่าราคาในท้องตลาดทั่วไป สำหรับสินค้าหรือบริการนั้นๆ ซึ่งหากพิจารณาตามมาตรา 39 ของประมวลรัษฎากรแล้ว ยังระบุว่าเงินได้พึงประเมินให้รวมถึงทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับ ซึ่งอาจคำนวณเป็นเงินได้

เมื่อในประมวลรัษฎากรมาตรา 40(1) ไม่ได้มีการบัญญัติไว้ชัดเจนว่าประโยชน์ใดๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงานซึ่งต่อไปใน วิทยานิพนธ์ นี้จะเรียกว่า “ประโยชน์เพิ่ม” ว่ามี อะไรบ้าง จึงยังมีการหารือจากหน่วยงาน บริษัท ห้างร้านต่างๆ ไปยังกรมสรรพากรอยู่เสมอว่า กรณีที่สอบถามหรือหารือ ไปนั้นเป็นประโยชน์เพิ่มของพนักงานที่จะต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสีย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือไม่ และกรมสรรพากรเองในบางครั้งก็มีการตอบข้อห าวหรือที่ไม่ได้ เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับคำตอบข้อหารือในครั้งก่อนๆ นอกจากนี้กรมสรรพากรยังได้ออก กฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งกรมฯ มากวนให้ประโยชน์เพิ่มบางอย่างไม่ต้องนำไปรวม คำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นครั้งคราว ทำให้เกิดความสับสนและต้องมีการ ติดตามข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้ จากการศึกษายังปรากฏว่ายังมีประโยชน์เพิ่มบางอย่างซึ่งยังมีปัญหาทาง กฎหมายที่จะต้องติดตามต่อไปว่า หากเกิดปัญหาในกรณีอื่นๆ กรมสรรพากรจะวินิจฉัยว่าอย่างไร วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาปัญหาของการตีความคำว่าประโยชน์เพิ่มอันเกิดจากการ จ้างแรงงาน หรือการทำงานที่ลูกจ้าง พนักงาน กรรมการ ผู้ถือหุ้นของบริษัท ผู้เป็นหุ้นส่วนใน ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่คำวินิจฉัยของกรมสรรพากรยังขัดแย้งกันอยู่ และกรณีที่ยังไม่ได้มีคำวินิจฉัยของกรมสรรพากร เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขกฎหมายให้ชัดเจน ไม่ต้องมีการตีความมากนัก เพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจในการยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ เสียภาษีเงินได้ ให้มีการเสียภาษีอย่างเสมอภาคกันต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวคิด และทฤษฎีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยเฉพาะกรณี ประโยชน์เพิ่ม ทั้งตามกฎหมายของประเทศไทย และต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาบทบัญญัติของประมวลรัษฎากร แนวทางปฏิบัติ และคำวินิจฉัยของ กรมสรรพากร รวมทั้งแนวคำพิพากษาฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจาก ประโยชน์เพิ่ม
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอันเกิดจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจาก ประโยชน์เพิ่ม
4. เพื่อศึกษาแนวทางในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากประโยชน์เพิ่มที่ เหมาะสม

1.3 สมมติฐาน

ตามประมวลรัษฎากรในส่วนของ การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ได้มีการนิยามความหมายของคำว่าประโยชน์เพิ่มไว้ มีเพียงแนวทางของกรมสรรพากรที่เกิดจากการตอบข้อหารือหรือคำวินิจฉัย ซึ่งบางครั้งไม่ได้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงควรมีการแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อให้มีแนวทางในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากประโยชน์เพิ่มที่เหมาะสมและเป็นธรรม

1.4 วิธีการศึกษา

สำหรับวิธีการศึกษาวิทยานิพนธ์หรือวิจัยฉบับนี้ เป็นการศึกษาในลักษณะการวิจัยเอกสารโดย ทบทวนวรรณกรรมทางกฎหมาย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ประมวลรัษฎากร คำสั่ง ประกาศ และระเบียบ แนวทางปฏิบัติ และหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากร คำบรรยาย บทความทางวิชาการ คำพิพากษาศาลฎีกา เป็นต้น

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาและวิเคราะห์การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร จากประโยชน์เพิ่มที่ได้รับจากการจ้างแรงงานว่ามีปัญหาในแง่ของกฎหมายและในทางปฏิบัติอย่างไร เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อขจัดปัญหาการตีความกฎหมายในการจัดเก็บภาษีดังกล่าว ซึ่งจะช่วยให้ลดภาระของผู้เสียภาษีและรัฐ และเกิดความเข้าใจในการชำระภาษีจากประโยชน์เพิ่ม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบแนวคิดและทฤษฎีการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยเฉพาะกรณีประโยชน์เพิ่ม ทั้งตามกฎหมายของประเทศไทย และต่างประเทศ
2. ทำให้ทราบถึงบทบัญญัติของประมวลรัษฎากร แนวทางปฏิบัติ และคำวินิจฉัยของกรมสรรพากร รวมทั้งแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากประโยชน์เพิ่ม

3. ทำให้ทราบถึงปัญหาปัญหาอันเกิดจากการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจาก
ประโยชน์เพิ่ม

4. เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดาจากประโยชน์เพิ่มที่เหมาะสมต่อไป